

DECIZIE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru,
Maria Ghervas, Ion Druță

examinând recursul declarat de Lazarev Vladimir și reprezentantul său, avocatul Iosip Andrei împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de validare a popririi înaintată de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Policonstructor”, în procedura falimentului, întreprinderea individuală „Popa Ion” față de terțul poprit Lazarev Vladimir,

c o n s t a ț ă

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2013 s-a intentat procedura de insolvență și s-a trecut în procedura simplificată a falimentului a societății cu răspundere limitată „Policonstructor” (în continuare – SRL „Policonstructor”) și s-a desemnat în calitate de lichidator al debitorului ÎI „Popa Ion”.

La 09 noiembrie 2016 lichidatorul SRL „Policonstructor”, ÎI „Popa Ion” a depus cerere de validare a popririi împotriva terțului poprit Lazarev Vladimir.

În motivarea cererii a menționat că, în rezultatul analizei actelor financiar-contabile ale SRL „Policonstructor”, și anume a rulajului bancar eliberat de către BC „Mobiasbancă – Groupe Societe Generale” SA, s-a constatat că în perioada 01.09.2010 – 07.02.2013, Lazarev Vladimir în calitate de administrator și unicul asociat a retras de pe conturile întreprinderii deschise la banca respectivă mijloace financiare în mărime de 4426518 lei.

Sușține că din informațiile eliberate de Camera Înregistrării de Stat și de Serviciul Fiscal de Stat, administratorul societății pentru perioada anterioară intentării procesului de lichidare a figurat Lazarev Vladimir, care se face responsabil pentru prejudiciul adus întreprinderii insolubile și față de creditorii acesteia.

Afirmă că din momentul înregistrării întreprinderii și pînă la intentarea procedurii simplificate a falimentului, unicul administrator și asociat a figurat Lazarev Vladimir, care dispunea de împuterniciri de a retrage sume bănești de pe conturile bancare ale SRL „Policonstructor”.

Menționează că prin somația expediată în adresa terțului poprit la 10 octombrie 2016, a solicitat ultimului restituirea sumelor de bani retrase de pe conturile bancare

ale SRL „Policonstructor” în termen de 5 zile, însă până în prezent terțul poprit nu a întreprins nici-o măsură pentru achitarea acestora.

În urma concretizării pretențiilor, solicită admiterea cererii, validarea popririi pe suma datoriei în mărime de 4495518 lei și încasarea de la terțul poprit Lazarev Vladimir în folosul SRL „Policonstructor” a datoriei în mărime de 4495518 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2017, rectificată prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2017 (vol.1, f.d.92-95) s-a admis cererea lichidatorului SRL „Policonstructor”, ÎI „Popa Ion”. S-a validat poprirea și s-a încasat de la Lazarev Vladimir în beneficiul SRL „Policonstructor” datoria în valoare de 3674022,80 de lei și la bugetul de stat taxa de stat în valoare de 25000 de lei (vol.1, f.d.79,80-89).

La 13 noiembrie 2017 Lazarev Vladimir și reprezentantul său, avocatul Iosip Andrei au declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de validare a popririi și desființarea popririi.

În motivarea recursului au invocat că creanța înaintată nu este una exigibilă, menționând că cererea de validare a popririi este înaintată cu omiterea termenului de prescripție, în sensul art. 267 art. 271 și art. 272 din Codul civil.

Susțin că lichidatorul a aflat despre dreptul de creanță față de terțul poprit la momentul recepționării rulajului bancar al SRL „Policonstructor” – 19 septembrie 2013, prin urmare consideră că somația și cererea de validare a popririi au fost înaintate tardiv.

Afirmă că Lazarev Vladimir a prezentat facturi fiscale prin care atestă procurarea mărfurilor care au fost achitate în numerar pentru perioada 2011-2012 în sumă cumulativă de 925674 de lei, care nu figurează în registrul procurărilor ținut de întreprindere și nici în lista procurărilor prezentată de Inspectoratul Fiscal de Stat.

Menționează că în cadrul controlului fiscal realizat de Inspectoratul Fiscal de Stat nu s-au depistat încălcări referitor la utilizarea numerarului.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea litigiilor ce țin de aplicarea Legii insolvenței din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Lazarev Vladimir și reprezentantul său, avocatul Iosip Andrei urmează a fi admis, hotărârea casată și remisă cauza spre rejudecare pentru următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi, iar art. 8 alin. (1) din aceeași lege instituie regula potrivit căreia, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Colegiul reține că, hotărârea contestată a fost pronunțată la 30 octombrie 2017 în prezența recurentului și a reprezentantului acestuia (vol.2, f.d. 78), iar cererea de

recurs a fost depusă la 13 noiembrie 2017 (vol2, f.d. 99-101), prin urmare termenul de demarare a căii de atac a fost respectat.

Materialele cauzei atestă că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2013 s-a intentat procedura de insolvență și s-a trecut în procedura simplificată de faliment a SRL „Policonstructor”; s-a desemnat în calitate de lichidator al debitorului ÎI „Popa Ion”; s-a obligat lichidatorul să notifice toți creditorii despre intentarea procesului de insolvență față de SRL „Policonstructor”; s-a stabilit pentru creditorii termenul-limită pentru înregistrarea cererilor de validare a creanțelor până la 27 decembrie 2013; s-a propus creditorilor garanți de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept preferențial; s-a stabilit verificarea creanțelor, întocmirea și comunicarea tabelului definitiv către ÎI „Popa Ion” până la 20 ianuarie 2014; s-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru 17 februarie 2014, ora 10.00 în sediul Curții de Apel Chișinău, str. Teilor nr.4, sala 8; s-a desemnat în calitate de reprezentant al creditorilor, lichidatorul SRȘ „Tărăștea Plus”, Ciobanu Dorin care își va exercita atribuțiile prevăzute de lege până la prima adunare a creditorilor; s-a înlăturat membrii organelor de conducere a SRL „Policonstructor” de la gestionarea întreprinderii și masei debitoare, cu destituirea acestora din funcțiile deținute, atribuțiile de administrare și de dispoziție a societății fiind transmise lichidatorului ÎI „Popa Ion”; s-a obligat organele de conducere ale SRL „Policonstructor” să transmită neîntârziat lichidatorului ÎI „Popa Ion” gestiunea societății pe bază de inventar și de bilanț, să transmită patrimoniul societății, împreună cu registrele, cu actele (inclusiv de constituire, contabile, financiare, corespondența ce ține de activitatea comercială) cu ștampilele acesteia; s-a împuternicit lichidatorul să exercite toate atribuțiile în vederea administrării și reprezentării societății, valorificării și distribuirii masei debitoare, precum și acelor atribuții prevăzute de lege, în măsura în care sunt necesare pentru terminarea tuturor operațiunilor procedurii falimentului simplificat; s-a obligat reprezentanții organului afacerilor interne și a altor organe de drept, la cererea scrisă sau verbală a lichidatorului să asigure ordinea publică și să participe la exercitarea atribuțiilor acestora; întru prevenirea modificării stării bunurilor societății debitoare în perioada derulării procedurii simplificate de faliment, s-a dispus aplicarea următoarelor măsuri de asigurare: a) s-a interzis înstrăinarea bunurilor din masa debitoare și s-a sistat orice modificare legată de statutul juridic al societății debitoare sau al bunurilor ei fără învoirea expresă a lichidatorului, b) s-a pus sechestru pe corespondența comercială a societății debitoare, c) s-a suspendat urmărirea individuală ale creditorilor și executările silită asupra bunurilor societății debitoare, precum și curgerea prescripției dreptului de a cere executarea silită a creanțelor acestora contra societății debitoare, d) s-a suspendat calcularea penalităților, dobânzilor și altor plăți aferente datoriilor creditoare ale societății debitoare, e) s-a interzis instituțiilor financiare în care societatea debitoare are deschis conturi de a dispune de mijloace existente în conturile societății debitoare fără un ordin al lichidatorului și s-a prescris ca toate achitățile cu societatea debitoare să fie executate numai prin contul bancar de acumulare gestionat de lichidator, f) s-a interzis achitarea dividendelor, efectuarea altor plăți legate de valorificarea hîrtilor de valoare, de achitarea veniturilor pe cotele de participație, de distribuire a profitului între asociații societății debitoare, de răscumpărarea sau de procurarea de către debitor a acțiunilor plasate sau de achitarea contravalorii părții de participație la separarea cotei de participație din masa debitoare

în legătură cu ieșirea sau excluderea debitorului din lista asociaților; s-au anulat sechestrele aplicate pe patrimoniul SRL „Policonstructor”, precum și măsurile de asigurare sau de limitare a societății debitoare sau a lichidatorului la dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens și s-au menținut numai măsurile de asigurare aplicate de instanța de insolvență; s-a obligat lichidatorul să efectueze notificările prevăzute la art.35 alin. (2) și (4) din Legea insolvenței și să prezinte în termen de 15 zile lucrătoare de la data consolidării tabelului definitiv, instanței de insolvență spre aprobare un proiect al bilanțului de lichidare care să reflecte valoarea activelor sau actul de crență a acestora, inclusiv creanțele confirmate și datoriile care se află pe rol în instanța de judecată; s-a obligat lichidatorul să execute silit prezenta hotărâre, în partea preluării bunurilor din masa debitoare care se află la debitor sau la terți, cu evacuarea forțată a persoanelor care dețin în posesie sub orice formă, în modul prevăzut de art. 107 din Legea insolvenței, menționându-se că dispozitivul hotărârii urmează să fie publicat în Monitorul Oficial al RM în termen de 10 zile din data adoptării (vol.1, f.d.4-5 recto-verso).

La 10 octombrie 2016 lichidatorul SRL „Policonstructor”, Popa Ion a expediat în adresa lui Lazarev Vladimir somație prin care l-a notificat despre instituirea popririi asupra sumei de 4426518 lei, care urmează a fi transferată în termen de 5 zile pe contul de acumulare a administratorului autorizat Popa Ion (vol1, f.d.6-9).

Potrivit extrasului din cont a SRL „Policonstructor” se atestă faptul că, în perioada 01.09.2010 – 19.09.2013 Lazarev Vladimir a retras numerar de pe contul curent a SRL „Policonstructor” (vol.1, f.d. 12-108).

La 09 noiembrie 2016 lichidatorul SRL „Policonstructor”, ÎI „Popa Ion” a depus cerere de validare a popririi, iar în urma concretizării cererii de validare a popririi a solicitat admiterea cererii, validarea popririi asupra sumei de 4495518 lei și încasarea de la terțul poprit Lazarev Vladimir în folosul SRL „Policonstructor” a datoriei în mărime de 4495518 lei (vol.1, f.d. 1-3, 230-231).

Analizând legalitatea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că, instanța de insolvență nu a ținut cont de natura pretențiilor invocate de lichidator, nu a determinat subiectul raportului material litigios și a apreciat eronat circumstanțele cauzei.

Articolul 2 din Legea insolvenței prevede noțiunea de *poprire* ca fiind o procedură prin care administratorul insolvenței/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate debitorului de către o a treia persoană.

În conformitate cu prevederile art. 126 alin. (1), (2) și (3) din Legea insolvenței, sînt supuse urmării silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decît după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției. Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/ lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin. (1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de

insolvabilitate/faliment asupra debitorului. Prin somație se va pune în vedere terțului, care devine, potrivit alin. (1), terț poprit, interdicția de a plăti fără acordul administratorului insolvabilității/ lichidatorului sumele de bani sau de a transmite bunurile mobile pe care le datorează debitorului ori pe care i le va datora, declarându-le indisponibilizate. De la data comunicării somației de înființare a popririi și pînă la achitarea integrală a obligațiilor, inclusiv pe perioada suspendării urmăririi silite prin poprire, terțul poprit nu va face nicio altă plată sau operațiune care ar putea diminua bunurile indisponibilizate. Orice operațiune efectuată cu aceste sume sau bunuri după data comunicării somației de înființare a popririi este nulă. Cînd se popresc sume cu scadențe succesive, indisponibilizarea se întinde nu numai asupra sumelor ajunse la scadență, ci și asupra celor exigibile în viitor. Indisponibilizarea se întinde și asupra fructelor civile ale creanței poprite, și asupra oricăror alte accesorii născute chiar după înființarea popririi.

Din analiza dispozițiilor citate se desprinde că terțul poprit este o persoană terță care are datorii față de debitorul insolvabil, în baza unor raporturi juridice, sume de bani, titluri de valoare ori alte bunuri incorporabile.

Sub acest aspect, Colegiul notează că instanța de insolvabilitate la adoptarea actului de dispoziție recurat a omis să efectueze o analiză amplă a probelor anexate la materialele cauzei pentru constatarea circumstanțelor importante ale cauzei și pentru stabilirea subiectului raportului material litigios în vederea identificării autenticității terțului poprit Lazarev Vladimir în procesul intentat.

Conform art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

Instanța de recurs reține că, lichidatorul SRL „Policonstructor”, Popa Ion a înaintat împotriva lui Lazarev Vladimir cerere de validare a popririi, care a susținut calitatea ultimului ca fiind un terț poprit, calitate care urma a fi constatată prin probe pertinente, concludente, utile.

Colegiul menționează că instanța de insolvabilitate urma să individualizeze și să verifice calitatea procesuală a lui Lazarev Vladimir în vederea determinării subiectului raportului material litigios, circumstanță care nu a fost stabilită cu certitudine de instanța inferioară or, din conținutul hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2013 (vol.1, f.d.4-5) nu este clar dacă Lazarev Vladimir avea calitate de administrator al SRL „Policonstructor”, ținînd cont de faptul că în cererea de validare a popririi (vol.1, f.d.1) lichidatorul pretinde că Lazarev Vladimir a deținut o astfel de calitate. În același timp ce din materialele cauzei nu este clar care este calitatea lui Lazarev Vladimir în raport cu debitorul insolvabil, instanța de insolvabilitate avea sarcina de a identifica dacă Lazarev Vladimir este subiect al raportului material litigios și care este calitatea procesuală a lui.

Instanța de recurs reține că, la materialele cauzei lipsesc acte susceptibile să confirme faptul că, Lazarev Vladimir este o persoană terță față de SRL „Policonstructor” în timp ce din cererea de validare a popririi precum și din cea de recurs se desprinde că primul deținea calitate de administrator al SRL „Policonstructor” în perioada în care se pretinde a extras numerar de pe contul debitorului insolvabil, or în asemenea circumstanțe intervine doar răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere în sensul art. 248 în raport cu art. 247 din Legea insolvabilității. Astfel, la materialele cauzei lipsește probe care să

identifice raporturile dintre SRL „Policonstructor” și Lazarev Vladimir care eventual ar putea furniza informații cu privire la calitatea juridică a ultimului și înlăturarea tuturor dubiilor care planează în privința acestuia.

În acest sens, instanța de recurs relevă că, la materialele cauzei nu au fost prezentate toate actele, fapt pentru care instanța de recurs este în dificultate de a verifica cele descrise supra, iar instanța de insolabilitate nu a întreprins măsuri în vederea soluționării litigiului apărut prin constatarea unor fapte necesare examinării la care instanța urma să contribuie, ținând cont de art. 118 alin. (5) din Codul de procedură civilă care prevede că, în caz de necesitate instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Mai mult, concluzia instanței de apel precum că de pe contul bancar al debitorului de către terțul poprit au fost retrase sume de bani în numerar este improprie, în condițiile în care stabilirea cercului părților în proces a dus la determinarea eronată a subiecților raportului material litigios în sensul art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă, or conform art. 183 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă, pregătirea pentru dezbateri judiciare este obligatorie pentru orice pricină civilă și are ca scop stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane.

Din aceste raționamente, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de insolabilitate nu a respectat normele de drept procedural și material, care însă au importanță pentru soluționarea corectă a cauzei deduse judecării, iar pe cale de consecință urmează de admis recursul declarat de Lazarev Vladimir și reprezentantul său, avocatul Iosip Andrei.

În conformitate cu art. 429 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se consideră declarat și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost emise după pronunțarea hotărârii atacate cu recurs.

Subsidiar, instanța de recurs reține că hotărârea recurată a fost rectificată prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2017 (vol.2, f.d. 93-85).

Luând în considerare că instanța de recurs a ajuns la concluzia de a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2017, completul specializat consideră necesar de a casa și încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2017, or aceasta este un act subsecvent care nu poate produce efecte în lipsa actului de dispoziție judecătoresc pe care-l rectifică.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a încălcat normele de drept procedural și material și nu a determinat subiectul raportului material litigios, erori care nu pot fi corectate în ordine de recurs, completul specializat pentru examinarea litigiilor ce țin de aplicarea Legii insolabilității din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Lazarev Vladimir și reprezentantul său, avocatul Iosip Andrei urmează să fie admis cu casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2017 și încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2017, restituind cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de insolabilitate urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Lazarev Vladimir și reprezentantul său, avocatul Iosip Andrei.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2017 și încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de validare a popririi înaintată de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Policonstructor”, în procedura falimentului, întreprinderea individuală „Popa Ion” față de terțul poprit Lazarev Vladimir, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Ion Druță